

Нашиятъ общественъ дългъ.

(Изъ една сказка, държана въ с. Ощава).

Дълго време страдахме и очаквахме, за да се сдобиемъ съ правото сами да направляваме сждбинитъ си — да живѣемъ свободенъ политически животъ. Ето вече ние живѣемъ такъвъ, но много малко, да не кажемъ нищо, не сме направили за подобрене на частнитъ и общитъ ни интереси — за сждбинитъ си. Като че ли съ постигане гонимата ни цель — свободата, предишниятъ потокъ къмъ умствено, духовно и материално издигане угасна. Съ равнодушие гледаме къмъ училище, черква, община и държава. Предпочитаме кръчмата предъ черквата. На община и държава гледаме като на чужди за насъ нѣща. И длъжностни, и свободни граждани съ пренебрежие гледаме на задълженията ни къмъ общото.

Работимъ сами за себе си, за своитъ само интереси. Съ това мислимъ, че ще напреднемъ, че ще бъдемъ щастливи. Работимъ день и нощъ, тичаме насамъ-нататъкъ, захващаме работа следъ работа, но . . . ни отъ една „прокопсия“ нѣма. Орачи сме, а още отъ Митровденъ тръгваме по покупка на жито. Скотовѣдци сме, а ходимъ гладни, голи, боси и пр. пр. Вмѣсто да подобримъ, ужъ, материалното си положение, влошаваме го. Вмѣсто да добруваме, страдаме. И злото за това другиму отдаваме — на държава и управници, които не ни помагали и не се интересували за насъ. А въ сжщностъ коренътъ на злото не е тамъ, а — у самитъ насъ.

Какъ би ни помогнала държавата, като ние сами не искаме да си помогнемъ? „Помогни си, та и азъ да ти помогна“, казва поговорката. А друга пъкъ казва: „Господъ дава, но въ кошара не вкарва“.

Държавата е построила желѣзници за удобно и бързо возене и евтино превозване на стоки. Издържа войска, за да ни пази отъ врагове. Издържа полиция, за да пази редъ и тишина. Назначава агрономи, администратори и ветеринарни лѣкари, за да се грижатъ за подобрене на земедѣлието и скотовѣдството ни. Назначава лѣкари, за да се грижатъ за здравето ни. Нейната цель е добруването народно, а не злочестината му. Но предъ всичко туй ние си затваряме очитъ и нехаемъ.